

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

Iktatószám: XX-KIM/ID-AJFO/1406 /2014 - 5

Dr. Lenkovics Barnabás úr részére
alkotmánybíró

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.

1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/961-5/2014	
Érkezett: 2014. SZEPT 25.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 1 db	

Tárgy: Az Alkotmánybíróság megkeresése a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényt érintő alkotmányjogi panasszal kapcsolatban (a IV/961-4/2014. számú ügyben)

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

Mint azt a tárgybeli ügyben kifejtett érdemi álláspontomat tartalmazó, 2014. augusztus 29-én kelt levelemben jeleztem, a megkeresésben feltett, alapvetően a felosztási gyakorlatot érintő konkrét kérdések tekintetében az Emberi Erőforrások Minisztériuma révén a Nemzeti Kulturális Alaptól, illetve a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától kapott információk alapján a jelen levélem mellékletében foglalt tájékoztatást adom.

Engedje meg azonban, hogy az érdemi álláspontomat az indítványozók által vélt visszaható hatállyal összefüggésben egy további megközelítéssel kiegészítsem.

Az Alkotmánybíróság a tiltott visszaható hatályú jogalkotás alaptörvény-ellenességét – a korábbi gyakorlatára támaszkodva – legutóbb az 11/2013. (V. 9.) AB határozatban foglalta össze: „[a] jogállamiság alaptörvényi követelményével [B] cikk (1) bekezdés] összhangban megállapítható, hogy a magánszemélyek körülményeit hátrányosan érintő visszaható hatályú jogalkotás (vagyis a jogszabály kihirdetését megelőző időre való kötelezettség-megállapítás) a jogbiztonságot sértené, a jogalanyok ugyanis nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani.”

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvénynek (a továbbiakban: Szjt.) az indítványban támadott 111/F. § (1) bekezdése szerint a 2013. évi CLIX. törvénnyel megállapított 89. § (11)

és (11b) bekezdésében foglaltakat az NKA számára **2014. január 1-jét követően átadott bevételekre** kell alkalmazni.

A szellemi tulajdonra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CLIX. törvény kihirdetésére 2013. október 17-én került sor. A módosítás 2014. január 1-jei hatálybalépését megelőzően az érintetteknek gyakorlatilag két és fél havi felkészülési idejük volt. A törvénymódosítás nem érintette a közös jogkezelő szervezeteknek azt a lehetőségét, hogy a törvényi szabályozás várhatóan hatályba lépő módosítására tekintettel a kulturális célú támogatásokra vonatkozó döntésüket megváltoztassák, tehát megvolt a lehetőségük arra, hogy a magatartásukat az új szabályozáshoz igazítsák, ha úgy ítélik meg, hogy a korábbi támogatási gyakorlatuk fenntartása a képviselt jogosultaknak esetlegesen hátrányt okozott volna. Az új feltételek csak akkor irányadóak a közös jogkezelő szervezet által átadott bevételekre, ha a közös jogkezelő szervezet e feltételek hatályba lépése után is úgy dönt, hogy továbbra is kulturális célú támogatásra kíván összegeket fordítani, és fenntartja a korábban esetlegesen hozott ilyen tárgyú döntéseit.

Ily módon megítélésem szerint a tiltott visszaható hatályú jogalkotásnak az a feltétele sem tekinthető fennállónak, hogy az új szabályozás lehetetlenné teszi magatartásuknak a jog új előírásaihoz való igazítását, az alkalmazkodást az új szabályokhoz. Erre tekintettel ebben az összefüggésben sem minősíthető álláspontom szerint visszaható hatályúnak a támadott szabályozás e rendelkezése sem.

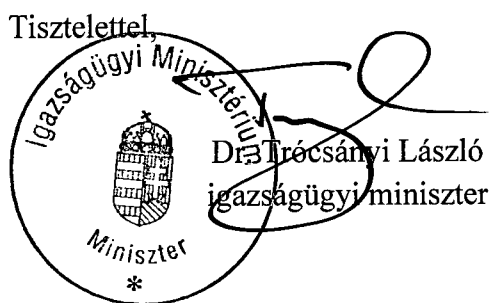
Az Szt. 111/F. § (2) bekezdésében található átmeneti szabályban foglaltakkal kapcsolatban kiegészítésként – a korábbi levelemben és az e levél mellékletében kifejtetteken túlmenően – még a következő szempontokra szeretném felhívni a figyelmet. Az Szt. 111/F. § (2) bekezdése a szóban forgó törvénymódosítás 2014. január 1-jei hatálybalépését megelőző évben, azaz 2013-ban beszedett jogdíjakra rendeli alkalmazni a 89. § (11a) bekezdésében található azt a rendelkezést, amely előírta a 20. és 21. §-ban szabályozott ún. üreshordozói és reprográfiai jogdíjak 25%-ának az NKA részére történő átadását és kulturális célú felhasználást. Mivel a szóban forgó jogdíjhányad átadása a közös jogkezelő szervezet éves beszámolójának elfogadását követő 60 napon belül válik esedékessé, az átmeneti rendelkezés alapján is csak 2014. január 1-jét követő hatállyal terheli átadási kötelezettség a közös jogkezelő szervezetet. A 2013. évre vonatkozó jogdíjak megállapítását és beszédését pedig nem befolyásolja – e tekintetben nem jár semmiféle visszamenőleges hatással – az, hogy e jogdíjak felosztása során milyen (esetleg időközben megváltozott) szabályok szerint kell eljárni. E jogdíjak megállapításakor ugyanis nem a későbbi felosztás rendjét, hanem azt kell mérlegelni, hogy azok megfizetése a jogszerű felhasználás előfeltétele, valamint, hogy ezek az átalányjellegű jogdíjak megfelelően ellensúlyozzák a magáncélú másolás és a reprográfia miatt a szerzőket és más jogosultakat érő hátrányokat. A jogdíjak beszédésének módját sem befolyásolja a későbbi felosztásuk rendje vagy az abban bekövetkező változás.

Felvetődhetne, hogy az érintett szerzők és más jogosultak amiatt, hogy a szóban forgó 2013. évi jogdíjaikhoz 2014-ben már nem jutnak hozzá teljes mértékben közvetlen felosztás útján (hanem csak áttételesen, közösségi felhasználás keretében, adott esetben pályázati úton részesülnek e jogdíjak 25%-os hányadából), változtattak-e volna vagy változtathattak-e volna a magatartásukon a szóban forgó jogdíjak közös kezelését illetően, abból a célból, hogy a részükre közvetlenül kifizethető jogdíjmérték csökkenését elkerüljék. Erre a válasz az Szt.

20. és 21. §-ában szabályozott üreshordozói és reprográfiai díjak esetében nemleges. E jogdíjak ugyanis – többek között azért is, mert csupán átalányjelleggel érvényesülő díjigények és nem a felhasználás engedélyezésére vonatkozó kizárólagos jogok – kötelező közös jogkezelés alá esnek [Szjt. 20. (7) bek. és 21. § (8) bek.], tehát a jogosultak nem léphetnek ki, nem vonhatják ki műveiket vagy más teljesítményüket a közös jogkezelésből, vagyis nem tiltakozhatnak az Szjt 87. §-ának (3) bekezdése alapján műveik vagy teljesítményeik közös jogkezelés körében történő engedélyezése ellen. Mindezekre tekintettel az Szjt. 111/F. § (2) bekezdéséről sem állítható, hogy a magánszemélyek körülményeit hátrányosan érintő visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközne.

Budapest, 2014. szeptember „18”

Tisztelettel,

Dr. Trócsányi László
igazságügyi miniszter

The image shows a circular official stamp of the Ministry of Justice (Igazságügyi Minisztérium) with the Hungarian coat of arms in the center and the word 'Miniszter' at the bottom. A handwritten signature is written over the stamp.